

Boverkets föreskrifter om kontroll samt ackreditering av kontrollorgan för motordrivna anordningar;

Utkom från trycket
den 5 november 2025

beslutade den 5 november 2025.

Boverkets föreskriver¹ följande med stöd av 10 kap. 19 § första stycket 1–3 och 20 § plan- och byggförordningen (2011:338).

1 kap. Övergripande bestämmelser

Författningens innehåll

1 § Denna författning innehåller föreskrifter till 5 kap. 8 och 11 §§ plan- och byggförordningen (2011:338) om kontroll av motordrivna anordningar.

Författningen innehåller också föreskrifter om kompetenskrav för ackreditering av kontrollorgan enligt 5 kap. 10 § samma förordning samt övriga krav i fråga om rapportering och information för sådana organ.

Föreskrifternas tillämpningsområde

2 § Föreskrifterna gäller för motordrivna anordningar som avses i 1 kap. 5 § plan- och byggförordningen (2011:338) med de preciseringar som framgår av Boverkets föreskrifter (BFS 2025:11) om krav för användning av motordrivna anordningar.

Föreskrifterna i 1 kap. omfattar övergripande bestämmelser.

Föreskrifterna i 2 kap. omfattar bestämmelser om ackreditering av kontrollorgan.

Föreskrifterna i 3 kap. omfattar bestämmelser om utförande av kontroll.

Definitioner

3 § Termer och uttryck i denna författning har samma betydelse som i plan- och bygglagen (2010:900), plan- och byggförordningen (2011:338) och Boverkets föreskrifter (BFS 2025:11) om krav för användning av motordrivna anordningar.

Besiktningsprotokoll

4 § I besiktningsprotokoll enligt 5 kap. 11 § första stycket plan- och byggförordningen (2011:338) ska följande anges:

1. Vid första besiktning om den motordrivna anordningen uppfyller gällande krav på skydd för säkerhet och hälsa.
2. Vid återkommande besiktning om de delar av anordningen som har betydelse för säkerhet och hälsa hålls i stand.
3. Vid revisionsbesiktning om anordningen efter ändringen uppfyller gällande krav på skydd för säkerhet och hälsa.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

Om anordningen har brister ska det anges i protokollet liksom bristernas betydelse för säkerhet och hälsa. För brister som var för sig inte har omedelbar betydelse med hänsyn till kraven på säkerhet och hälsa, ska bristernas sammanlagda betydelse för säkerhet och hälsa anges.

I besiktningsprotokollet ska även redovisas uppgifter om

1. anordningen och dess unika identifikation såsom tillverkningsnummer, uppställningsplats eller annan uppgift för enkel identifikation,
2. kontrollorganets namn,
3. ackrediteringsnummer,
4. ackrediteringsmärke,
5. besiktningsdatum och datum för utfärdande av protokoll,
6. namn eller identitetskod för den som utfört kontrollen, och
7. tillåten maxlast om det är en lastbärande anordning.

Vid första eller återkommande besiktning ska för anordning som efter avslutad besiktning inte har brister som utgör omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa enligt 3 kap. 6, 12 eller 13 §§ även anges månad och år då en ny besiktning ska vara utförd.

Besiktningsskylt

5 § Om den motordrivna anordningen efter avslutad första eller återkommande besiktning bedömts inte ha brister som utgör omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa enligt 3 kap. 6, 12 eller 13 §§, ska kontrollorganet utfärda eller uppdatera en besiktningsskylt. Krav på uppdatering av besiktningsskylt gäller även efter revisionsbesiktning om någon uppgift på skylten har ändrats.

På skylten ska det finnas lättförståeliga och tydliga uppgifter om

1. anordningens identitet,
2. månad och år då en ny kontroll ska vara utförd,
3. kontrollorganets namn,
4. ackrediteringsnummer,
5. ackrediteringsmärke, och
6. tillåten maxlast om det är en lastbärande anordning.

Övriga bestämmelser

6 § Kontrollorganet ska skicka in kopia av ackrediteringsintyget till Boverket.

7 § Kontrollorganet ska årligen sammanställa och till Boverket redovisa sådana brister som har uppmärksamats vid kontroller och som kan ha betydelse för att bedöma säkerheten hos en viss typ av objekt.

Om kontrollorganet vid kontroll observerar allvarliga brister som sannolikt kan finnas hos liknande anordningar i andra anläggningar ska Boverket snarast informeras.

8 § Kontrollorganet ska i förekommande fall delta i möten för utbyte av erfarenheter som ackrediteringsorganet eller Boverket anordnar eller anvisar.

2 kap. Ackreditering av kontrollorgan

1 § Ett kontrollorgan som ackrediteras för att utföra kontroll av motordrivna anordningar i byggnadsverk ska vara av Typ A enligt SS-EN ISO/IEC 17020:2012 samt uppfylla de krav som anges i 2–6 §§.

2 § Kontrollorgan kan ackrediteras för olika slags anordningar.

3 § Kontrollorgan kan ackrediteras för antingen befogenhetsområdena **B** och **K** eller enbart befogenhetsområde **B**.

Befogenhetsområde **B** omfattar installationskontroll enligt 3 kap. 4 § samt sådan kontroll som ingår i återkommande besiktning enligt 3 kap. 9 §.

Befogenhetsområde **K** omfattar konstruktionskontroll enligt 3 kap. 3 §.

4 § Ackrediterade kontrollorgan ska ha personal med kvalifikationer inom det eller de befogenhetsområden som ackrediteringen avser. Personalen ska vara antingen tillsvidareanställd eller knuten till kontrollorganet genom avtal. Personalen ska ha praktisk erfarenhet av det eller de slags anordningar som ackrediteringen avser.

Minst en anställd ska lägst ha auktorisation för lågspänning (AL) enligt 2 kap. 1 § Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2017:4) om auktorisation som elinstallatör.

I den tekniska ledningen för ett kontrollorgan som ackrediteras för befogenhetsområde **K** ska det finnas minst en person med för uppgiften relevant civilingenjörsutbildning eller motsvarande kunskap.

5 § I ett kontrollorgan som ackrediteras för befogenhetsområde **B** ska det finnas ansvarig kontrollpersonal som uppfyller följande krav

1. kontrollpersonalen ska lägst ha treårig gymnasieutbildning med relevant fackinriktning eller motsvarande kunskaper. De ska dessutom ha kompletterande teoretisk utbildning inom de områden och för de slags anordningar som den personliga befogenheten ska avse. Den kompletterande utbildningen ska, beroende av aktuell anordning, innefatta

- a) författningar och standarder inom området,
- b) kontroll, kontrollomfattning samt de principer och arbetssätt som styr hur kontrollen ska genomföras,
- c) utförande av kontroll,
- d) grundläggande kunskaper i konstruktionskontroll,
- e) schemagranskning,
- f) kunskap om objekt inom området,
- g) kunskap motsvarande vad som gäller för att erhålla begränsad auktorisation (B) enligt 2 kap. 1 § Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2017:4) om auktorisation som elinstallatör,
- h) kunskap om förväntade skadetyper, och

2. kontrollpersonalen ska ha genomgått praktikutbildning under handledning av behörig kontrollingenjör. Utbildningen ska ha gett praktikanten möjlighet att själv utföra och redovisa kontrolluppdrag under erfaren teknisk ledning och övervakning. För att få utföra installationskontroll krävs ett års erfarenhet av återkommande besiktning.

6 § I ett kontrollorgan som ackrediteras för befogenhetsområde **K** ska det finnas ansvarig kontrollpersonal som uppfyller följande krav

1. kontrollpersonalen ska lägst ha treårig gymnasieutbildning med relevant fackinriktning eller motsvarande kunskaper. De ska dessutom ha kompletterande teoretisk utbildning inom de områden och för de slags anordningar som den personliga befogenheten ska avse. Den kompletterande utbildningen ska, beroende av aktuell anordning, innefatta

- a) författningar och standarder inom området,

- b) material och svetsteknik,
- c) schemagranskning,
- d) tillverknings- och installationsmetoder,
- e) kontrollomfattning,
- f) beräkningsmodeller,
- g) kunskaper om objekt och system inom området,
- h) kunskaper motsvarande dem som gäller för att erhålla begränsad auktorisation (B) enligt 2 kap. 1 § Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2017:4) om auktorisation som elinstallatör, och

2. kontrollpersonalen ska ha genomgått praktikutbildning under handledning av behörig beräknings- eller kontrollingenjör. Utbildningen ska ha gett praktikanten möjlighet att själv utföra och redovisa konstruktionskontrolluppdrag under erfaren teknisk ledning och övervakning.

3 kap. Utförande av kontroll

Allmänt

1 § Av detta kapitel framgår de uppgifter som kontrollorgan ska utföra vid kontroll av motordrivna anordningar i enlighet med kraven om kontroll enligt Boverkets föreskrifter (BFS 2025:11) om krav för användning av motordrivna anordningar.

Första besiktning

2 § Vid den första besiktningen ska kontrollorganet undersöka om den motordrivna anordningen uppfyller de för anordningen gällande kraven på skydd som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900).

Den första besiktningen ska omfatta både konstruktionskontroll och installationskontroll, såvida den motordrivna anordningen inte omfattas av undantag enligt 1 kap. 20 § i Boverkets föreskrifter (BFS 2025:11) om krav för användning av motordrivna anordningar.

Konstruktionskontroll

3 § Konstruktionskontroll ska omfatta följande:

1. Kontroll av om anordningen är lämplig för avsett ändamål samt av dess placering i byggnaden eller på fastigheten, allt med hänsyn till säkerhet och hälsa.
2. Granskning av ritningar, kopplingsscheman, uppgifter om laster, material och ytbehandling.
3. Kontroll av att möjligheterna att utföra underhåll och fortlöpande tillsyn på ett säkert sätt har beaktats.
4. Kontroll av beräkningar, säkerhetsanalyser och -rapporter, i den omfattning som behövs för att kunna bedöma hållfastheten, stabiliteten och säkerheten i övrigt.
5. Kontroll av instruktioner för användning, drift, räddning, fortlöpande tillsyn och underhåll.

Installationskontroll

4 § Installationskontroll ska omfatta kontroll av

1. att rätt anordning installerats för det ändamål, med den belastning och hastighet som den är avsedd för, samt att den placerats riktigt i byggnaden eller på fastigheten, allt med hänsyn tagen till säkerhet och hälsa,
2. att anordningen är installerad i enlighet med tillhörande dokumentation,
3. infästningar av anordningen i bärande byggnadsdelar,
4. utrymmen och utrustning som tillhör anordningen,
5. att byggnadsdelar, installationer eller andra föremål inte påverkar anordningen på sådant sätt att det kan inverka menligt på anordningens säkerhet,
6. funktionen hos säkerhets- och skyddsanordningarna,
7. funktionen av anordningen i övrigt, och
8. att instruktioner för användning, drift, räddning, fortlöpande tillsyn och underhåll är tillgängliga.

Kontroll av lastberoende säkerhets- och skyddsanordningar enligt första stycket 6 ska utföras både med och utan nödvändig belastning. Samtliga värden som mäts vid prov och som är av betydelse för kommande kontroller ska noteras i journal enligt 1 kap. 26 § Boverkets föreskrifter (BFS 2025:11) om krav för användning av motordrivna anordningar.

Vid kontroll av lastbärande anordningar enligt första stycket 7 ska kontrollen utföras med nödvändig belastning.

Kontrollorganets ställningstagande

5 § Om kontrollen visar att den motordrivna anordningen har brister ska kontrollorganet utifrån sin kontroll ta ställning till om bristerna utgör omedelbar risk för säkerhet och hälsa enligt 6 §.

Brister med omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa

6 § Brister som kvarstår efter avslutad kontroll enligt 3 § eller 4 § 1, 2, 3, 5 eller 6 utgör var för sig omedelbar risk för säkerhet och hälsa.

Även brister som kvarstår efter avslutad kontroll enligt 4 § 4, 7 eller 8 kan av kontrollorganet bedömas samverka och därför utgöra omedelbar risk för säkerhet och hälsa.

Brister som inte har omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa

7 § Andra brister än sådana som avses i 6 § ska inte anses ha omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa.

Återkommande besiktning

8 § Vid den återkommande besiktningen ska kontrollorganet kontrollera om den motordrivna anordningen uppfyller de för anordningen gällande kraven på skydd som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900).

9 § Återkommande besiktning ska omfatta följande:

1. Funktionskontroll av säkerhets- och skyddsanordningar.
2. Funktionskontroll av anordningen i övrigt.
3. Kontroll av drivande och bärande delar av anordningen, upphängning av lastbärande korgar, stolar eller dylikt, allt med avseende på förändringar som kan nedsätta anordningens säkerhet. Linor för linbaneanläggningar ska genomgå magnetinduktiv undersökning enligt 4 kap. 9 § Boverkets föreskrifter (BFS 2025:11) om krav för användning av motordrivna anordningar.

4. Kontroll av driftkondition hos de komponenter som inte arbetar vid normal drift.

5. Kontroll av att anordningen inte genomgått ändringar eller ingrepp som kan påverka anordningens säkerhet.

6. Kontroll av att det i anordningens närhet inte har vidtagits sådana åtgärder som kan nedsätta anordningens säkerhet eller förorsaka risk för olycksfall i övrigt.

7. Kontroll av att instruktioner och skyltar rörande användning, drift, räddning, fortlöpande tillsyn, skötsel och underhåll är tillgängliga.

8. Kontroll av sådan journal som avses i 1 kap. 26 § Boverkets föreskrifter (BFS 2025:11) om krav för användning av motordrivna anordningar att anordningen fortlöpande tillses, sköts och underhålls.

9. Kontroll av protokoll från senaste besiktning samt kontroll att brister som konstaterades vid föregående besiktning, men inte ansågs ha omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa, har åtgärdats. Om den senaste besiktningen avser revisionsbesiktning ska även protokoll från senaste första eller återkommande besiktning kontrolleras.

10 § Den mer omfattande återkommande besiktningen av linbanor och bergbanor enligt 4 kap. 8 § Boverkets föreskrifter (BFS 2025:11) om krav för användning av motordrivna anordningar ska utöver en återkommande besiktning enligt 9 § även omfatta följande:

1. Kontroll av att instruktioner och utrustningar för drift, skötsel, underhåll och egen tillsyn ger förutsättningar för en tillfredsställande säkerhet om instruktionerna följs.

2. Kontroll av att instruktioner och utrustningar för drift ger förutsättningar för en säker evakuering av passagerare.

3. Kontroll av att instruktioner och utrustningar finns, vilka ger förutsättningar för såväl förebyggande brandskydd som skydd vid uppkommen brand.

4. Kontroll av att maskin- och driftutrymmen endast innehåller anordningar och materiel för linbaneinstallationen enligt 4 kap. 1 § Boverkets föreskrifter (BFS 2025:11) om krav för användning av motordrivna anordningar.

5. Funktionskontroll av lastberoende säkerhets- och skyddsanordningar med nödvändig belastning i de fall sådan kontroll vid återkommande besiktning enligt 9 § görs mot referensvärden.

6. Funktionskontroll av nödmaskineri med nödvändig belastning.

7. Kontroll av linstolpars och dess fundamenta hållfasthet med avseende på påverkan av drift, korrosion och väder.

Kontrollorganets ställningstagande

11 § Om kontrollen visar att anordningen har brister ska kontrollorganet utifrån sin kontroll ta ställning till om bristerna utgör omedelbar risk för säkerhet och hälsa enligt 12 eller 13 §§.

Brister under bruksskedet med omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa

12 § Brister som kvarstår efter avslutad kontroll utgör var för sig omedelbar risk för säkerhet och hälsa om bristerna avser det som ska kontrolleras enligt 9 § 1, 3, 4 eller 5.

Även brister enligt 9 § 2, 6, 7 eller 8 kan av kontrollorganet bedömas samverka och därför utgöra omedelbar risk för säkerhet och hälsa.

Kvarstår brister enligt 9 § 2, 6, 7 eller 8 från föregående kontroll utgör dessa var för sig omedelbar risk för hälsa och säkerhet.

13 § Om den som äger eller annars ansvarar för anordningen inte kan uppvisa protokollet från den senaste kontrollen för kontrollorganet ska samtliga brister enligt 9 § 2, 6, 7 eller 8 som kvarstår efter avslutad kontroll anses utgöra omedelbar risk för säkerhet och hälsa.

Brister under bruksskedet som inte har omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa

14 § Andra brister än sådana som avses i 12 och 13 §§ ska inte anses ha omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa.

Revisionsbesiktning

15 § Vid revisionsbesiktningen ska kontrollorganet kontrollera om den motordrivna anordningen efter ändringen uppfyller de för anordningen gällande kraven på skydd som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900).

Revisionsbesiktningen ska omfatta konstruktions- och installationskontroll enligt 3 och 4 §§ i nödvändig omfattning samt anpassas till ändringens omfattning och betydelse för kraven på skydd.

Kontrollorganets ställningstagande

16 § Om kontrollen visar att en anordning har brister ska kontrollorganet utifrån sin kontroll ta ställning till om bristerna utgör omedelbar risk för säkerhet och hälsa. Brister ska bedömas enligt 6 och 7 §§.

Denna författning träder i kraft den 1 december 2025.

På Boverkets vägnar

YVONNE SVENSSON

Krister Svensson